MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-23 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 293/2006

Kawża Nru: 21

Rikors Ġuramentat Nru: 293/06 JA.

A

-vs-
B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-12 ta' Settembru, 2006 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu fit-13 ta' Ġunju, 2003 (vide Dokument A hawn anness) permezz tar-rit ċivili;

2. Illi mid-data taż-żwieġ, *ossia* mit-13 ta' Ġunju sa llum, il-partijiet qatt ma għexu taħt l-istess saqaf flimkien;

3. Illi fl-1 ta' Ġunju, 2006 ir-rikorrenti kellha tarbija minn terza persuna;

4. Illi l-kunsens tal-konvenut għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha kif ser ikun ippruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

5. Illi l-kunsens tal-konvenut għal dan iż-żwieġ ingħata bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew ta' dritt għal att taż-żwieġ kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

6. Illi dan iż-żwieġ qatt ma ġie kkunsmat;

7. Illi l-partijiet laħqu ftehmu fuq kuntratt ta' separazzjoni waqt il-proċess ta' medjazzjoni iżda l-intimat qatt ma deher quddiem in-Nutar sabiex jiffirma l-att relattiv u għalhekk ir-rikorrenti kellha tipproċedi b'din il-kawża (vide Dokument B hawn anness);

8. Illi konsegwentement iż-żwieġ iċċelebrat mill-kontendenti fit-13 ta' Ġunju, 2003 huwa null u bla effett;

Jgħid għalhekk l-intimat il-għaliex għar-raġunijiet fuq premessi din l-Onorabbli Qorti ma għandhiex:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ ikkuntrattat bejn il-kontendenti fit-13 ta' Ġunju, 2003 bir-rit ċivili huwa null u bla effett għal finijiet u effetti kollha tal-liġi u senjatament għal dak li jipprovdi l-Artikolu 19 (1) (d) u (f), u kif ukoll taħt l-Artikolu 19A tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta u tagħti dawk il-provvedimenti kollha l-oħra li jkunu opportuni f'dan ir-rigward;

2. Konsegwentement tiddikjara xjolta l-komunjoni ta’ l-akkwisti li hemm eżistenti bejn il-kontendenti u dan taħt dawk il-provvedimenti li jidhrilha xierqa.

Bl-ispejjeż kontra l-intimat li huwa minn issa nġunt għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenut ma ppreżentax risposta għalkemm debitament notifikat u għalhekk huwa kontumaċji skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta’ l-attriċi.

Rat il-verbal tas-seduta tad-19 ta’ Ottubru, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-2003 a bażi ta’ l-Artiklu 19 (1) (h), (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Ligijiet ta’ Malta. Il-konvenut kif ġia’ ingħad huwa kontumaċji. Naturalment, kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; “*F’materja ta’ żwieġ illi huwa ta’ ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b’hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta’ kreditu likwidu jew responsabilita’ ta’ xi kolliżjoni imma f’kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta’ żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta’ diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero’ dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta’ dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.*”

(Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Is-sub-inċiżi ta' l-Artiklu 19 (1) ċitati mill-attriċi jirrigwardjaw;
19 (1) (h) – iż-żwieġ ma ġiex ikkonsmat;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – il-kunsens ta' xi parti ikun inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa *prima face* jidher li ż-żwieġ bejn il-partijiet kien wieħed ta' konvenjenza u intiż biex il-konvenut ikollu ċans li jġib ċittadinanza Maltija. Il-partijiet iżżewġu biss sitt ġimgħat wara li ltaqgħu.

Naturalment dwar x'ġara wara ż-żwieġ, dan hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti hemm indizji seri li jindikaw li ż-żwieġ kien null. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun

tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirraviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti fil-waqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intellewali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Minn eżami ta' l-affidavit ta' l-attriċi jidher ċar li l-kunsens kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti fil-kawża <u>Nicholas Agius vs Rita Agius</u> (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi <u>Angela Spiteri vs Joseph Spiteri</u> (4 ta' Novembru, 1994), <u>Robert Attard vs Josephine Attard</u> (18 ta' Ottubru, 1995) u <u>Janet Portelli vs Victor Portelli</u> (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Kif ġia' ingħad fil-każ odjern il-Qorti tħoss li hemm indizji suffiċjenti li jwassluha biex tgħid li fil-każ in eżami ż-żwieġ lanqas biss messu ġie ċelebrat. Skond l-istess attriċi kien anke qalilha li ma kellhiex għalfejn tinkwieta għaliex setgħet dejjem iġġib l-annullament.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ imsemmi kuntrattat fit-13 ta' Ġunju, 2003.

Il-Qorti tastjeni milli tieħu konjizzjoni tat-tieni talba. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------